

tyhjentyisi, on työläiset saatava uskomaan, että heidän liialliset vaatimuksensa ne taitaa ollakin, mitkä pitävät leipävarrasta niin korkealla, ja sitten he sen uskonsa mukaan tyytyisivät työskentelemään herrojen ehdottamia pitempiä työpäiviä pienemmillä palkoilla, jotta leipä varras taas hiukan laskisi heidän saataviinsa. Ja paljonhan niitä on työläisparkoja, jotka todella uskovat herrojen laulua.

FORT BRAGG, CALIF.

"Fluu" tuli tännekin vierailemaan ja juhlimaan. T. k. 6 p. seisautettiin koulut ja kaikki yleiset paikat suljettiin, ettemme voineet niitä ennen mainittuja illanviettoja viettää; kaikki jäi toiseksi kerraksi. Näytelmä "Nummisuutarit" jäi tällä kertaa näkemättä ja sitte se meidän konsertti, joka pitää mielet kiinnitettyinä, että koska "fluu" menee ohi jotta päästään konserttiin.

Aikomuksemme oli viettää oikein suurta naistenpäiväjuhlaa t. k. 29 p., jos siihen mennessä voidaan avata yleiset paikat, kuten Toveri-tupamekin. Tämä on työläisten yleinen paikka ja on suurin toivomus, että ovet sikäi avataan. Tästä tulee oikeen suuri agitatsioni-iltama, ohjelmaa runsaasti, puheita, runoja, lauluja, soittoa, näytelmiä, kuvaelmia, sekä myöskin Toverittaren naistenpäivänumeroa on tilattu sata kappaletta tätä tilaisuutta varten jaettavaiksi. Sisäänpääsykin tähän tilaisuuteen on aivan vapaa, ettei ole sekään haittana että jokainen työtätekevä ihminen voi suunnata matkansa yllämainittuna iltana Toveri-tuvalle.

T. k. 12 p. lähti toverittaremme Mrs. Ilmari Hyväri Friscoon tyttärellensä lääkkärin apua samaan. Hänen lapsensa, noin viiden vuoden ikäinen Taimi, joutui huvittavan taudin uhriksi. Toivon että hän parani ja saisi entiset ruusunpunaiset poskensa takaisin, jotka jo niin muuttuivat keltaiseksi.

Kirjallisuuskomitealla on suuret markkinaillat maalisk. 7 p., jossa myydään hedelmiä ja voittoina on suurempi määrä arvokasta kirjallisuutta. Ohjelmaa myöskin tulee olemaan oikein suurella mitalla, m. m. näytöskappalekin nimeltä "Kolme rakastunutta poliisia." Katuu varmaan joka ei ole mukana.

Tällä on ollut niin kaunis talvi, että on saanut ottaa aurinkokylpyjä jo toisinaan, mutta se on pahinta, kun ei saada vettä; ei ole satanut koko tänä vuotena. Kyllä saavat ihmiset ruveta kaivoja kaivamaan ettei ensi kesänä veden puutteeseen kuolla.

On tällä "fluuhun" kuollut joitakin, koska 15 p:n aikana haudattiin kaksi. En ole kuullut lukea kuinka paljon on sairaita ja kuinka monta kuolemantapausta on ollut.

S. K.

DUNBLANE, SASK., CANADA

Eipä ole näkynyt täältä pitkiin aikoihin kirjoitusta Toverittaren paletoilla, vaan ehkä siihen on ollut syyinä uutisten kirjottajain huolimattomuus. Voisihan sitä joskus aina kirjoittaa vaikka ei ole niin valittukaan uutisten kirjottaja. Tiedän että on joukossamme naisia, jotka hyvin pystyivät sen tekemään.

Talvi on ollut enempi sievänlaista, vaikka se ensin syksyllä pelotti ihmisiä kovuudellaan aivan pahanpäiväisesti.

Osastomme on pitänyt kokouksia säännöllisesti kerran kuussa, vaan iltamia ei ole voitu pitää paljon tavalla kun on niin pitkät ja huonot maikat. — Mikähän vaivaa osastomme naisia, kun he niin harvalukuisesti saapuvat osaston kokouksiin? Eihän nyt ole ollut niin kovin kylmä-

kään ettei olisi tarjennut liikkua. Eiköhän olisi taas aika näin kevyt-puoleen ottaa esille ompeluseurayksymys ja keskustella mitä sitä taas ruvetaan sen kanssa hommaamaan. Kyllä tämä talven aika on tosiaankin näin aavikkoseudun yksioikkisuudessa toisinaan ihan sietämättömän ikävää, vaikka onhan meillä edes nyt nuo telefonit, joiden kautta saadaan vähän vaihtaa ajatuksia ajan kuluksi. Vaan niidenkin suhteen ilmenee kahdenlaisia mielipiteitä, kuten ennen Välskärin kertomuksissa "hattuja ja myssyjä."

Lopuksi toivoisin vain että Toveritar löytäisi tiensä jokaisen työläisen kotiin.

Toveruudella,

Hannah Anttila.

CLOQUET, MINN.

Ehkä katkasan tämän pitkän kunnettomyuden tämän paikkakunnan naisten osalta Toverittaren palstoilla. Kyllä on jo aikakin, onhan pian vuosi kulunut kun olen mitään Cloquetin kuulumisia tästä lehdestä lukeut.

Jospa kerron naistenpäivän viestoa vähän. Naistenpäivää olemme päättäneet viettää 29 p. helmikuuta. Sen illan ohjelmasta pitävät kehitysseuran ompeluseuran naiset pääasiansa huolen, tietyti miesten avustamana. Niistä juhlista pitäisikin tulla oikein siekälärikkäät. Ohjelmassa tulee olemaan puhe, näytöskappale, runoja ja kertomuksia ja mitä kaikkia lieneekään. Sittenpäihän tavataan siellä taas kaikki toisemme. Siellä myöskin jaetaan Toverittaren naistenpäivän numeroa. Siinä varmaankin on arvokasta lukemista. Ne naiset joille ei tule tätä lehteä tulkaa saamaan Toveritar että voitte tutustua sen sisältöön. Ehkä voimme saada sitten myös teistä varsinaisia lehtemme tilaajia.

Tänne pitäisi rakennettaman uusi sahanmylly tänä keväänä entisten kahden palaneen tilalle. Työt pitäisi alkaa heti kun vähän ilmat lämpenee. On ollutkin julman kylmää tänä talvena, yhtä pakasta on ollut lokakuusta asti. Kyllä tämä Minnesota onkin ensi tilalla kylmyydessä. Siitä huolimatta tämänkin kaupunki vaan on rakennettu uudestaan ja paljon paremmin kuin ennen. Jotakuinkin on kaikki valmiita, kaupungintalo on vielä keskeneräinen ja postitoimisto myöskin. Kehityseuralta ja osuuskaupalla on mukkea talo ja yksityisetkin liikemiehet ovat kunnostautuneet koko hyvin. Niistä joku myös ilmoittaa Työmieheissäkin Terve taas.

A—nd.

PORTLAND, ORE.

Tervehdys Toverittaren lukijoille täältä sairaalasta. Minä olen yksi kovanonnen lapsi tuhansien joukossa, sillä sairaushistoriani on melkein aivan uskomattoman ketkora. Olen nyt joutunut tänne sairaalaan pitkien kärsimysten jaloista, jotka ovat kaikkea lisäksi murtaneet hermostoni pilalle. Sitä olen kuitenkin floinen, että ymmärrän syyä minkä seurauksista kärsin. Tiedän, että olen yksi tämän riistojärjestelmän uhreja. Kapitalismin riistovalta tulee yhä edelleenkin murtamaan meidän elämäämme ja onnemme, jos emme vihdoin opi ymmärtämään, että meidän tulee yhtyä luokkatoverittemme kanssa toimimaan uuden yhteiskunnan luomiseksi. Siihen tehtävään meidän tulee kehittää itseämme tilaamalla puuhokeluita ja lukemalla puolue- ja muutakin kirjallisuutta — ei palassa, kuten se pilkkausainen "Kotimäri" lehdesämme taunonni sanoo, vaan juhlisesti kallella unollamme. Toivomukseni täältä sairaalan vattakunnasta olisi, että sikot kaikilla ottaisivat yhä

enemmän sydämensä asukseksi kasvitte-lupalkka ja toverin näkeminen on kuin hyvä voide. Toverillisesti, Anna Toivonen, 862 Marshall St. Hospital, Portland, Ore.

Oisi erittäin hauska jos tutut ja tuntemattomat kävisivät minua täällä katsomassa sillä viivyn täällä kuusi-viikkoa. Sairaala ei ole la-

— Tahdotko tietää mitä työläisnaiset toimivat ja ajattelevat. — Tilaa Toveritar

RANSKAN KANSALAISSOTA

ENSIMÄISEN INTERNATIONALEN KIRJELMÄ PARISIN KOMMUNIN TAISTELUISTA.

Nyt on juuri painosta ilmestynyt Amerikan Suomalaisen Sosialististen Kustannusliikkeiden kustantamana kansainvälisen proletariaatin taistelujen historian merkkikirjanen. Se on KARI MARXIN kirjottama kirjelmä Parisin Kommunin taisteluista, osotettu Ensimmäisen Internationalen jäsenille. Yhtä loistavassa ja marxilaisen sosialismin käsityksiä yhtä selvästi eittävässä johdannossa, kuin on itse kirjelmäkin, sanoo johdannon kirjottaja FRIEDRICH ENGELS, että tässä kirjassessa "Pariisin Kommunin historiallinen merkitys on esitetty käyttämällä lyhyitä, voimakkaita ja niin purevia ja ennenkaikkea niin totuudenmukaisia lausetapoja, että niiden vertaisia ei ole tavattavissa koko tätä aihetta käsittelevässä laajassa kirjallisuudessa."

Nykyään ovat tämän kirjan merkitystä valaisseet suuret työväenluokan valtataistelut. Nythän on maailman työväestö nähnyt miten sen tämänpäiväisten esitaistelijain joukot ovat taistelleet samanlaisella urhoollisuudella kansainvälistä kapitalismia vastaan ja miten taas toiselta puolen kansainvälinen kapitalismi pedon raivolla hyökkää näitä työläistaistelijoita vastaan. Taistelun ala on laajentunut.

Mutta samalla, tämän kaiken kestäessä, on työväen joukkojen vanhoista johtajista on asetunut ratkaisevalla hetkellä tätä taistelua vastaan, mennyt riistäjäin puolelle, pettänyt työväenluokan asian. Ja se on tehty ja jatketaan sitä yhä — Marxin ja hänen vertaisensa työtoverin Engelsin nimessä. Niinpä on muodostunut varsinaisen "sosialistinen" valhe- ja vääristelypyrkimys esim. Neuvosto-Venäjän taistelujen halventamisiksi.

Tämä kirjanen osottaa millä tavalla Marx ja Engels suhtautuivat Pariisin työläisten taisteluun 1871. He eivät yhtyneet millään tavalla — eivät antaneet edes epäsuoraa aihetta sellaisen otaksumiseen — maailman porvariston silloiseen parjaustulvaan. Niissä arvostelemissa kohdissa, joissa esim. Marx lausui arvosteleman sanansa Pariisin Kommunin puutteellisuuksista ja erehdyksistä kävi hänen lausuntonsa *päinvastaiseen* suuntaan kuin nykypäivien "sosialististenkin" arvostelijain jaaritukset. Mutta ennenkaikkea on tämän kirjan merkityksellisin puoli siinä, että Marx nimenomaan osottaa Pariisin Kommunin suuren työn työväenluokan valtion hahmopiirteiden luomisessa. Se ei ole parlamentaarisen porvarivaltion koneisto, osottaa Marx, vaan on siinä yhdistettynä lakialaativa ja toimeenpaneva valta yhdeksi ja samaksi. Ja se on välittömästi työl. joukkojen kontrollin alainen, eikä niistä kauaksi eristettynä, kuten porvarivaltion koneisto on. Tätä puolta selosteleva luku on kirjanen tärkeimpiä. "Mutta työväenluokka ei voi vain yksinkertaisesti ottaa haltuunsa valmista valtiokoneistoa ja käyttää sitä omiin tarkoituksiinsa", on päätelmä, johon Marx on tullut.

Nykyään, yhtä hyvin kuin silloinkin, pitää paikkansa seuraava, mitä Marx sanoo kirjassensa lopussa: "Poliisimainen porvarimieli luonnollisesti kuvittelee itselleen Kansainvälisen Työläisten Yhdistyksen (Internationalen) toimivan salaliiton tapaan, niin että sen keskusjärjestö tuon tuostakin määrää toimeenpantavaksi räjähdysisiä eri maissa. Meidän yhdistyksemme ei todellakaan ole muuta kuin kansainvälinen yhdysside sivistyneen maailman eri maiden edistyneimpien työläisten välillä. Milloin tahansa, missä muodossa tahansa ja minkälaisen olosuhteiden vallitessa tahansa luokkataistelu saavuttaa jotakin merkitystä, on se vain luonnollista, että meidän yhdistyksemme jäsenet seisovat eturintamassa. Se maaperä, josta se kasvaa, on itse nykyaikainen yhteiskunta. Sitä ei voida tallata olemattomiin minkäänlaisilla verilylöilyillä. Tallataksaan sen olemattomiin olisi hallituksen poistettava pääoman tyrannivalta työläisten ylitse — heidän oman loismaisen olemassaolonsa ehto."

Kun nyt tämä nykypäivien tärkeitä kysymyksiä valaiseva kirjanen on tullut suomenkielellisenä tämän maan suomalaisten työläisten luettavaksi, on syytä odottaa sille suurta levikkiä.

Hinta on tällä 96 sivua käsittävällä kirjassella vain 35 senttiä.

Tilataan osotteella:

TOVERI,

BOX 99,

ASTORIA, ORE.